

Afgørelser – Reg. nr.: 00763.00

Fredningen vedrører: Longelse Bondeskov

Domme

Taksationskommissionen 10-04-1989

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 31-10-1988

Fredningsnævnet 13-08-1987, 07-08-1940

Kendelser

Deklarationer

TAKSATIONSKOMMISSIONEN >

TAKSATIONSKOMMISSIONEN
VEDRØRENDE NATURFREDNING

REG. NR. 0 763. 0 0

ADRESSE:
SLOTSMARKEN 13, 2970 HØRSHOLM
TLF. 02 76 53 76

Sag nr. 249. Fredning af Longelse Bondegårdsskov.

Kendelse:

(Meddelt den 20. april 1989)

Overfredningsnævnets afgørelse af 31. oktober 1988 om erstatning i anledning af fredningen af Longelse Bondegårdsskov i Rudkøbing kommune, Fyns amt er påklaget til taksationskommissionen vedrørende naturfredning af gårdejer Karl Rasmussen.

Taksationskommissionen har den 31. marts 1989 besigtiget den fredede ejendom og forhandlet med ejeren, der gav møde med bistand af konsulent Peter Skjødt, De fynske Landboforeninger.

For taksationskommissionen har ejeren erklæret sig tilfreds med den erstatning på ialt 7.200 kr., som overfredningsnævnet har fastsat for bestemmelserne om offentlig adgang ad markvejen og udlæg af en yderligere sti. Han har påstået sig tilkendt en erstatning herudover på skønsmæssigt 25.000 kr. for mistet jagtlejeværdi og gener.

Med hensyn til jagtlejen har han henvist til, at den mangeårige lejer, John Eskildsen, har meddelt, at han ikke ønsker at forny lejemålet, når den nuværende lejeperiode udløber om et par år. Som årsag har han angivet den væsentlige formindskelse af tilgangen af vildt fra skoven,

der er en følge af den intense publikums-trafik. Ejeren forudser, at det kan blive vanskeligt at genudleje jagten blot til den nuværende leje på 2.000 kr. om året i perioder på 5 år.

Taksationskommissionens bemærkninger:

Som anført i overfredningsnævnets erstatningsafgørelse, må det antages, at fredningen ikke medfører nogen umiddelbar forringelse af jagtudbyttet på ejendommen, efter at det er blevet tilladt ejeren at lukke for offentlighedens adgang til skoven på dage, hvor der foregår jagt på hans ejendom.

Selv om det måtte kunne lægges til grund, at ejeren med henvisning til stiudlægget på hans ejendom ville være berettiget til erstatning for formindsket jagtudbytte som følge af en nedgang i vildtbestanden på naboejendommen på grund af publikums færden i skoven, finder taksationskommissionen dog ikke, at det er sandsynliggjort, at den publikums-trafik, der kan forventes at blive tale om, vil kunne føre til en så mærkbar reduktion af jagtmulighederne på Karl Rasmussens ejendom, at et muligt erstatningskrav ikke kan anses for dækket inden for det allerede tilkendte erstatningsbeløb på 7.200 kr.

Da det heller ikke på anden måde er påvist for taksationskommissionen, at fredningen bevirker gener eller tab, som er særligt følelige for ejeren af den her omhandlede ejendom, stadfæster kommissionen overfredningsnævnets afgørelse.

Herefter bestemmes:

Erstatningen til gårdejer Karl Rasmussen for fredning ved stiudlæg på ejendommen matr.nr. 3 a Longelse by, Longelse fastsættes til 7.200 kr. som nærmere bestemt ved overfredningsnævnets afgørelse af 31. oktober 1988.

Beløbet forrentes som bestemt ved overfredningsnævnets

afgørelse.

Som godtgørelse for sagkyndig bistand under sagens
behandling for taksationskommissionen ydes et beløb på
1.500 kr., der kan udbetales direkte til De fynske
Landboforeninger.

Jens Lunøe

Karl Nielsen

Knud E. Priisholm

OVERFREDNINGSNÆVNET>

Overfredningsnævnets afgørelse

af 31. oktober 1988

om fredning af Longelse Bondegårdsskov i Rudkøbing Kommune, Fyns Amt (sag nr. 2717/87).

Fredningsnævnet for Fyns Amts Sydlige Fredningskreds har den 13. august 1987 afsagt kendelse om fredning af den ca. 8,6 ha store natur- og fredskov, Longelse Bondegårdsskov på matr.nr. 3 b Nr. Longelse By, Longelse i Rudkøbing Kommune. Fredningen omfatter herudover en 500 m lang adgangssti og berører 2 omgivende landbrugsejendomme i privat eje. Fredningssagen er rejst i 1984 af Danmarks Naturfredningsforening i forståelse med skovens ejer, Danmarks Naturfond.

Fredningen har til formål at bevare skoven som naturskov uden forstmæssig pleje samt at sikre en opretholdelse af skovens naturhistoriske og naturvidenskabelige værdier. Fredningen har herudover til formål at regulere almenhedens adgang til skoven.

Longelse Bondegårdsskov kan spores helt tilbage til 1682 og har af forskellige årsager ikke været udnyttet særlig intenst. Der har stort set ikke været foretaget hugst de sidste 100 år, og skoven fremstår som en naturskov, hvor udgåede og væltede træer har fået lov at ligge urørte. Skoven har stor videnskabelig og undervisningsmæssig betydning med en rig variation af næsten alle danske træarter og som følge heraf et varieret dyre- og planteliv. Skoven har tidligere væ-

ret fredet, men da Danmarks Naturfond købte skoven i 1972 blev fredningskendelsen aflyst som et led i salgsaftalen.

Fredningsnævnets kendelse er påklaget til Overfredningsnævnet af en af de omgivende lodsejere, Karl Rasmussen, repræsenteret v/De Fynske Landboforeninger. Klageren har nærmere begrundet sit krav med en redegørelse for de gener, herunder forringede jagtindtægter, der er forbundet med almenhedens færdsel ad stien tværs over hans ejendom. Herudover retter indvindingerne sig navnlig mod de bestemmelser, der vil hindre fældning og beskæring i skovbrynet.

Danmarks Naturfond har anført, at beskæring af generende grene bør kunne foretages i skellinien i overensstemmelse med hegnslovens almindelige regler.

Naturfredningsrådet har protesteret mod, at ejerne af de omgivende marker er beføjet til at fjerne træer i skovbrynet, som truer med, men endnu ikke er væltet ud over markerne. Herudover har Naturfredningsrådet udtalt sig i overensstemmelse med Danmarks Naturfonds bemærkninger vedrørende hegnslovens almindelige regler.

Fyns Amt har udtalt sig i overensstemmelse med Naturfredningsrådet, og Rudkøbing Kommune har ikke haft bemærkninger.

I sagens behandling har deltaget 10 af Overfredningsnævnets 11 medlemmer.

Overfredningsnævnet skal udtale:

Det tiltrædes med 5 stemmer (herunder formandens) mod 5 stemmer, at det omhandlede område pålægges fredningsbestemmelser med det angivne formål.

Realiteten i de fastsatte fredningsbestemmelser tiltrædes enstemmigt dog med enkelte mindre ændringer.

Det bestemmes således enstemmigt, at grene fra skovens træer, der er til ulempe for markarbejdet på de tilgrænsende marker, kan kappes i skellinien efter reglerne i hegnsloven, og at ejeren af matr.nr. 3 a har ret til at lukke for offentlighedens adgang til skoven på dage, hvor der foregår jagt på hans jord. Endvidere bestemmes, at der skal meddeles dispensation fra forbuddet mod indsamling af planter og dyr, hvis Naturfredningsrådet finder, at indsamlingen tjener et videnskabeligt formål og iøvrigt kan anbefales af Naturfredningsrådet.

Idet Fredningsnævnets kendelse af 13. august 1987 ophæves, fastsættes herefter følgende fredningsbestemmelser for det ca. 8,6 ha store fredningsområde, som er afgrænset på kortet, der hører til Overfredningsnævnets afgørelse (fredningskortet), og som omfatter matr.nr. 3 b, samt et stiareal af matr.nr. 3 a Nr. Longelse By, Longelse:

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål at sikre en opretholdelse af skovens naturhistoriske og naturvidenskabelige værdier samt at regulere offentlighedens adgang til skoven.

§ 2. Bevaring af området.

Skoven skal bevares som naturskov uden indgreb af nogen art, hvis ikke andet er bestemt nedenfor.

§ 3. Terrænændringer.

Det følger af § 2, at der ikke må foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden, og der må ikke foretages opfyldning, planering eller afgravning.

Levende hegn, stengærder, diger og skelgrøfter må ikke sløjfes, men kan vedligeholdes med Fredningsnævnets godkendelse.

Eksisterende gennemkørsler og indgange til skoven kan opret- holdes.

§ 4. Bebyggelse og andre anlæg.

Det følger af § 2, at der ikke må foretages bebyggelse, herun- der opsættes skure, boder, campingvogne eller telte.

Der må ikke etableres pelsdyr- og fjerkræfarme eller fasaneri- er.

Der må ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg. Eksempelvis må der ikke opstilles master, tårne eller skæmmen- de indretninger, eller anlægges skydebaner eller oplagsplad- ser o.lign. Der må heller ikke føres luftledninger hen over det fredede areal.

Der må ikke opsættes nye hegn. Fredningsnævnet kan dog til- lade, at dele af skoven indhegnes midlertidigt af hensyn til videnskabelige undersøgelser i skoven.

§ 5. Arealets anvendelse.

Skoven skal bevares som naturskov uden indgreb af nogen art. Døde træer, grene og stubbe må ikke fjernes. Buske og urter må ikke opgraves, plukkes eller fjernes på anden måde. Jagt, ægsamling og indfangning af sommerfugle og insekter og andre smådyr er ikke tilladt.

Arealet må ikke yderligere afvandes, jordbehandles, tilsås el- ler opdyrkes, og gødskning eller brug af ukrudts- eller in- sektbekæmpelsesmidler må ikke finde sted.

Uanset bestemmelserne i stk. 1 og stk. 2 er det dog tilladt at fælde, fjerne og stødbehandle træer og opvækst af ær og poppel. Det er endvidere tilladt ejerne af de arealer, der

grænser op til skoven, at fjerne vindfælder, som er faldet ud over markerne. Fredningen er iøvrigt ikke til hinder for, at grene fra skovens træer, der er til ulempe for markarbejdet på de tilgrænsende marker, kappes i skellinien efter reglerne i hegnsloven.

Uanset bestemmelserne i stk. 2 må der foretages indvinding af drikkevand i området. Eksisterende grøfter gennem skoven må med Fredningsnævnets godkendelse oprensnes i det omfang, sådan oprensning er påkrævet af hensyn til afledning af vand fra omliggende marker.

§ 6.   Veje og stier.

Det følger af § 2, at der ikke må anlægges nye veje eller stier i fredningsområdet. Eksisterende veje, skovspor og stier kan dog opretholdes af hensyn til udkørsel og udslæbning af træ, jfr. under § 5, stk. 3.

§ 7.   Offentlighedens adgang.

Offentligheden har ret til at færdes til fods til og fra skoven ad den på fredningskortet viste markvej, der løber mellem Spodsbjergvej over matr.nr. 3 a Nr. Longelse By, Longelse, til skovens nordøstlige hjørne og derfra langs skovens østgrænse til indgangen ved skovens sydøstlige hjørne. Markvejen opretholdes/udlægges i en bredde af 4 m. Vedligeholdelsen af adgangsvejen påhviler skovejeren. Skovejeren har pligt til, hvis ejeren af matr.nr. 3 a forlanger det, at anbringe en spærring, der hindrer kørende færdsel på adgangsvejen.

Ejeren af matr.nr. 3 a har på dage, hvor der foregår jagt på hans jord, ret til at lukke for offentlighedens adgang til skoven.

Bestemmelserne i naturfredningslovens § 55, stk. 1, finder an-

vendelse på offentlighedens ret til færdsel og ophold i skoven.

§ 8. Naturformidling.

Skovejeren har ret til at opsætte en diskret skiltning ved adgangsvejen og ved indgangene til skoven med ordensforskrifter og oplysninger til forståelse af naturen.

§ 9. Dispensationer.

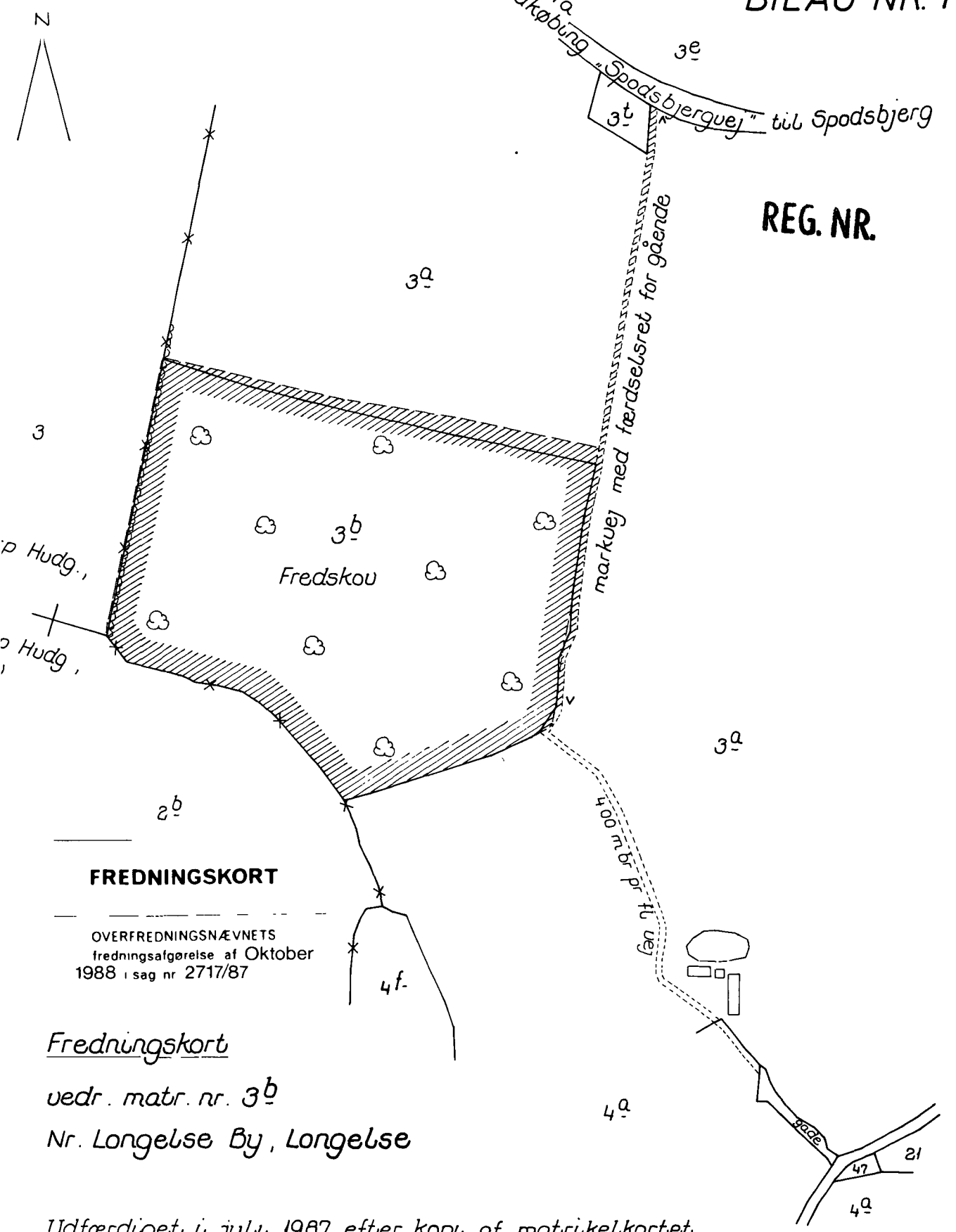
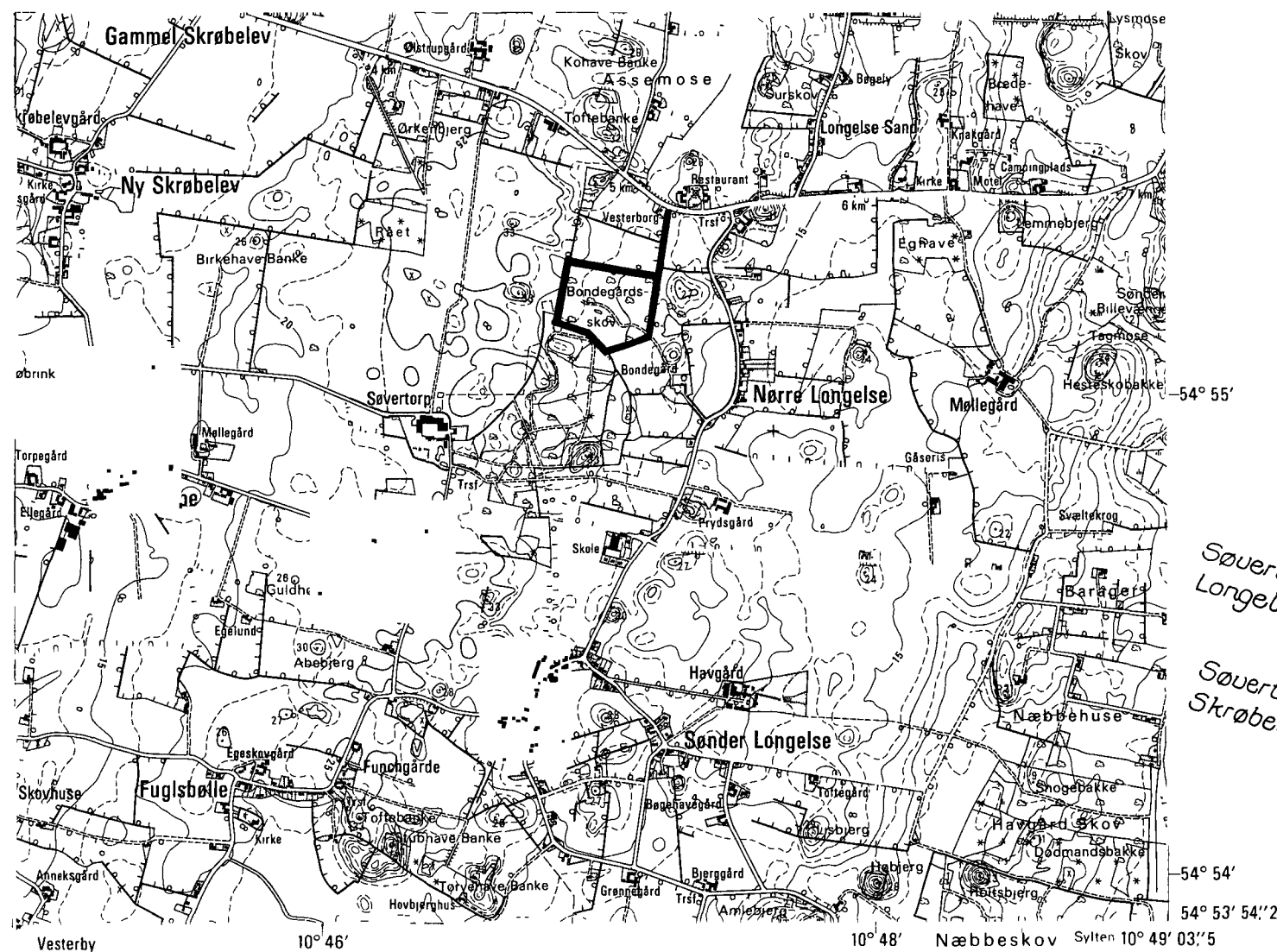
En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-7 kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål, jfr. naturfredningslovens § 34.

Fredningsnævnet skal indhente en udtalelse fra Naturfredningsrådet, inden der træffes afgørelse om dispensation.

En dispensation fra forbudet i § 5, stk. 1, skal meddeles, hvis det ansøgte efter indhentet udtalelse fra Naturfredningsrådet tjener et videnskabeligt formål og kan anbefales af Naturfredningsrådet.

På Overfredningsnævnets vegne

Bent Jacobsen
viceformand

REG. NR.

FREDNINGSKORT

OVERFREDNINGSNÆVNETS
fredningsafgørelse af Oktober
1988 i sag nr 2717/87

Fredningskort
vedr. matr. nr. 3^b
Nr. Longelse By, Longelse

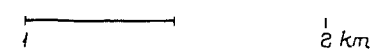
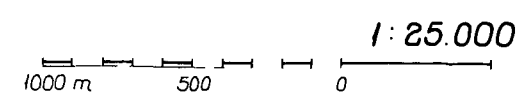
Udfærdiget i juli 1987 efter kopi af matrikelkortet.

- Signatur for klarung:
- * — * ejerlausgrænse
  - ////// fredningsgrænse
  - matrikelskel
  - ~~~~~ stendige

Oversigtskort
vedr. Longelse Bondegårds Skov

Del af
Nr. Longelse By, Longelse
Rudkøbing kommune
Fyns Amt

Udfærdiget af Madskeprangs Eftf til brug ved fredningssag.

Overfredningsnævnets afgørelse

af 31. oktober 1988

om erstatning i anledning af fredningen af Longelse Bondegårdsskov i Rudkøbing Kommune, Fyns Amt (sag nr. 2717/87).

Fredningsnævnet for Fyns Amts Sydlige Fredningskreds har i afgørelse af 13. august 1987 fastsat erstatningen i anledning af den samtidig besluttede fredning af Longelse Bondegårdsskov. Erstatningen er tilkendt 2 ejere af arealer, der grænser op til skoven, med ialt 8.060 kr. med renter. Ejeren af skoven, Danmarks Naturfond, har ikke modtaget erstatning i anledning af fredningen.

Det er udtalt i afgørelsen, at erstatningen er tilkendt dels som erstatning for stiadgang med 8 kr. pr. løbende meter, dels som skovbrynserstatning med 4 kr. pr. løbende meter.

Ejeren af matr.nr. 3 a Nr. Longelse By, Longelse, repræsenteret v/De Fynske Landboforeninger har påstået det tilkendte erstatningsbeløb forhøjet under henvisning dels til de ulemper, herunder forringede jagtindtægter, som offentlighedens ret til færdsel vil medføre, dels til følgerne af forbuddet mod fældning, hugst og beskæring af træ- og plantevækst i skovbrynet.

I sagens behandling har deltaget 9 af Overfredningsnævnets 11 medlemmer.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Overfredningsnævnet har ved anden afgørelse af dags dato tiltrådt fredningen af det omhandlede område og ændret fredningsbestemmelserne af betydning for ejerne af de arealer, som grænser op til skoven.

Der bør som følge af gener i forbindelse med offentlighedens ret til at færdes ad den bestående markvej, der løber mellem Spodsbjergvej over matr.nr. 3 a Nr. Longelse By, Longelse, til skovens nordøstlige hjørne, tilkendes ejendommens ejer en erstatning på 10 kr. pr. løbende meter. Erstatningen for udlæg af en 4 m bred sti fra skovens nordøstlige hjørne langs skovens østgrænse til indgangen ved skovens sydøstlige hjørne fastsættes til 5 kr. pr. m² (svarende til 20 kr. pr. løbende meter).

Som følge af ændringen af fredningsbestemmelsen vedrørende beskæring i skovbrynet findes ulemperne af naboskabet til skoven ikke at være af en sådan karakter, at der bør tilkendes erstatning.

Idet det fremover er tilladt ejeren af matr.nr. 3 a Nr. Longelse By, Longelse, at lukke for offentlighedens adgang til skoven på dage, hvor der foregår jagt på hans jord, findes fredningen ikke at medføre nogen forringelse af jagtudbyttet på ejendommen eller at medføre ulemper iøvrigt for ejendommen, hvorfor der ikke er noget grundlag for at tilkende erstatning som følge af disse forhold.

Erstatning i anledning af fredningen tilkendes herefter således:

Karl Rasmussen, ejer af matr.	
nr. 3 a Nr. Longelse By,	
Longelse:	
280 m bestående markvej á 10 kr.	2.300 kr.
220 m stiudlæg á 20 kr.	4.400 kr.
	<hr/>
	<u>7.200 kr.</u>
	=====

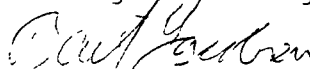
Erstatningsbeløbet forrentes efter naturfredningslovens § 19, stk. 4, 1. pkt., fra den 13. august 1987 (datoen for Fredningsnævnets kendelse) med en årlig rente, der er 1 % højere end den til enhver tid fastsatte diskonto.

I godtgørelse for sagkyndig bistand under sagens behandling for Overfredningsnævnet tillægges der Karl Rasmussen 3.000 kr., der udbetales direkte til De fynske Landboforeninger.

Erstatningsbeløbet på 7.200 kr. med renter og omkostningsbeløbet på 3.000 kr. udredes med 75 % af staten og 25 % af Fyns Amt.

Overfredningsnævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålene kan påklages til Taksationskommissionen vedrørende Naturfredning (Adr.: Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm) af den ejer, som har indbragt Fredningsnævnets erstatningstilkendelse for Overfredningsnævnet, eller for hvis vedkommende den tilkendte erstatning er nedsat, samt af Miljøministeren og Fyns Amt. Klagefristen er 4 uger fra den dag, Overfredningsnævnets afgørelse er meddelt den klageberettigede, jfr. naturfredningslovens § 31.

På Overfredningsnævnets vegne

Bent Jacobsen

viceformand

FREDNINGSNÆVNET
FOR
FYNS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS
Egensevej 15 - Telefon (09) 21 16 93

REG. NR.

215 2-87 Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
00763.000 28 FEB. 1989

5700 SVENDBORG, den 27.2.1989

Journal nr.: Frs. 24/1989

Nævnet har d.d. tilskrevet :

Henning Bremholm Hansen,
Korsvej 3,
Helletofte,
5953 Tranekær

Ved skrivelse af 18. januar 1989 har skovrider H. Staun fremsendt en ansøgning fra Dem, som skovrider Staun har modtaget på vegne Danmarks Naturfond med anmodning om fredningsnævnets tilladelse til, at der umiddelbart op til Longelse Bondegårdsskov's nordside foretages oprensning af grøften, der leder drænvandet fra det pågældende areal igennem skoven og videre mod syd.

Det fremgår af sagen, at grøften sidst blev oprenset i 1982. Den kunne efter det oplyste fra ansøgeren have gavn af en fornyet oprensning af grene og blade.

Ejendommen er fredet ved deklaration af 13. august 1987^{X)}, hvor det blandt andet fremgår, at oprensning af skovens grøfter kun må ske med fredningsmyndighedernes tilladelse og i det omfang, der er påkrævet af hensyn til de omliggende markers dræning.

Skovrider Staun har indstillet det ansøgte til fredningsnævnets godkendelse.

Fredningsnævnet har indhentet en udtalelse fra landskabsafdelingen i Fyns amtskommune, der ved skrivelse af 9. februar 1989 har anbefalet, at grøften oprenses for blade og grene.

Landskabsafdelingen har videre anført, at såfremt grøften ikke vedligeholdes ved oprensning af blade og grene, vil dette medføre en øget aflejring af jordmaterialer i grøften, med deraf følgende behov for egentlige opgravninger.

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1211/7-0001

Akt. nr. 6

BH.

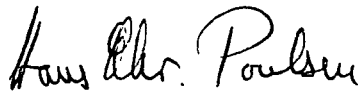
X) SKAL VÆRE: overfredningsnævnets afgørelse af 31/10 1988.

~~Foto venter~~

Idet fredningsnævnets medlemmer kan tilslutte sig det af landskabsafdelingen anførte, meddeles herved, at nævnet enstemmigt har besluttet at meddele tilladelse til det ansøgte jfr. naturfredningslovens § 34, jfr. den på ejendommen lyste fredningsdeklaration.

Nævnet har underrettet Rudkøbing kommune, Fyns amtskommunes landskabsafdeling m.fl., der inden 4 uger kan indbringe nævnets afgørelse for Overfredningsnævnet, om foranstående.

Tilladelsen kan ikke udnyttes før efter udløbet af ankefristen, 4 uger, jfr. naturfredningslovens § 58 stk. 6.

Hans Chr. Poulsen

formand

Skov- og Naturstyrelsen

FREDNINGSNÆVNET >

13/8-1987

FREDNINGSNÆVNET FOR
FYNS AMTS
SYDLIGE FREDNINGSKREDS
EGENSEVEJ 15, SVENDBORGH

- År 1987, den 13. august blev i sagen
Frs. 278/1984 Fredning af Longelse Bondegårdsskov
afsagt sålydende

K E N D E L S E :

Under denne sag har Danmarks Naturfredningsforening i forståelse med ejeren af Longelse Bondegårdsskov, Danmarks Naturfond, rejst spørgsmål om fredning af den nævnte skov på 8,6 ha., beliggende på matr.nr. 3-b *NA*. Longelse by, Longelse, Rudkøbing kommune.

Forudsætninger.

Ifølge sagsrejsersens oplysninger kan Bondegårdsskoven spores tilbage til 1682, dog at et noget større areal end det, som nu kendes under betegnelsen Longelse Bondegårdsskov, da har været skovdækket. Af en beskrivelse fra omkring Skovloven af 1805 fremgår, at skoven dels var en åben skov med gamle egetræer samt ask, el og avnbøg, og tillige for en del gærdselsskov, også kaldet stævningsskov, det vil sige et skovareal, som med passende mellemrum fældes, således at det indvundne træ kan bruges til gærdestave og brændsel. De skiftende ejere i tiden efter 1805 har i hvert fald ikke udnyttet skoven særlig intenst, og i Hans Michael Hansens ejertid, det vil sige fra 1897 til 1941, er der stort set ikke hugget i skoven. I 1940 blev der indført pligthugt, hvilket Hans Michael Hansen var overordentlig misfornøjet med, og efter hans ønske og med tiltrædelse af Statens Skovtilsyn blev der rejst fredningssag om skoven. Sagen resulterede i, at skoven blev fredet ved en ganske kortfattet protokoltilførsel af 7. august 1940, gående ud på, at skoven skulle bevare sin daværende karakter, og at udvisning kun måtte foretages af en af fredningsnævnet udpeget person. Ved en afgørelse af 6. april 1951 fortolkede fredningsnævnet nærmere fredningskendelsen i dennes ånd, således, at den tilsynsførende skovrider eventuelt under tilkaldelse af endnu en sagkyndig kunne foretage den strengt nødvendige udtynding. I 1971 udbød den daværende ejer skoven til salg, og efter forskellige forhandlinger overtog Danmarks Naturfond skoven pr. 1. juli 1972. Som led i forhandlingerne begærede sælgeren fredningskendelsen aflyst, og efter brevveks-

ling med Naturfredningsrådet, Fredningsstyrelsen og fredningsplanudvalget ophævedes fredningen, og kendelsen blev afløst. Der var blandt alle enighed om, at fredningen ikke længere havde noget formål, når skoven var i Naturfondens eje.

I den forløbne tid er der ikke, udover fjernelse af enkelte "vindfælder" fældet noget som helst i skoven, og en opvækst af ær og poppel - begge træsorter med stor grokraft - truer nu med at dominere den hidtidige blandingsvegetation.

Danmarks Naturfredningsforening har derefter rejst nærværende fredningssag.

Fredningens formål.

Som følge af, at denne skov af ret tilfældige årsager igennem en lang årrække ikke har været underkastet normal forstmæssig pleje, men tværtimod har fået lov til at passe sig selv, har der udviklet sig en helt særegen fauna og bundflora. Det rige insektliv i væltede, udgåede og døende træer har tillokket et stort antal ynglefugle, herunder en del spætarter, som ellers har trange vilkår i en skov under forstmæssig drift. Endvidere nævnes adskillige sjældne bundplanter, særlig forårsplanter som dansk ingefær, skælrod, ægbladet flig-læbe, tyndakset gøgeurt, skovhullæbe, rederod m.fl. Fredningens formål er dels at bevare denne vegetation, dels at danne studieobjekt for sortsudviklingen med hensyn til træer i en skov, som overlades til sig selv. Særlig nævnes, at man her kan iagttage den klassiske kamp mellem eg og bøg, som antagelig vil føre til egens undergang, men først efter endnu en lang årrække. Det skal dog være tilladt at fjerne ær og poppel, der ikke naturligt er hjemmehørende i skoven.

Endvidere vil det være et væsentligt formål med fredningen at skaffe offentligheden adgang til skoven. Skovejeren har allerede nu efter overenskomst med ejeren af matr.nr.3-a adgang til transport af kævler ad en

markvej over dette matr.nr., men der er ikke offentlig adgang ad denne vej. Det menes, at offentlig adgang alene vil blive benyttet af en mindre kreds af kvalificeret interesserede, således at offentlig adgang ikke kommer i konflikt med fredningens primære formål.

Fredningsnævnets behandling.

Sagsrejseren, Danmarks Naturfredningsforening, har afholdt det i naturfredningslovens § 12 toreskrevne offentlige møde den 3. august 1984. Sagen er indbragt for fredningsnævnet den 4. december s.å. Fredningsnævnet har indhentet erklæringer fra interesserede myndigheder og organisationer og har afholdt 2 offentlige møder samt foretaget besigtigelse af forholdene på stedet. Kundgørelse om fredningsforslaget er indrykket i Statstidende og Fyns Amts Avis hhv. den 14. og 15. december 1984.

Ingen af de hørte myndigheder har haft indvendinger mod fredningen, og det bør særlig fremhæves, at såvel fredningsstyrelsen som Naturfredningsrådet varmt har anbefalet dennes gennemførelse. Det er dog fra Statens skovtilsyn nævnt, at skovlovens § 7 stk.2 hjemler dispensationsmulighed for at lade skoven henligge uden pleje. Fyns Amtsråd, som iøvrigt ikke har haft indvendinger mod forslaget, har dog ønsket, at en bestemmelse i forslaget om forbud mod ændring af vandstanden i området udgår. Der er senere opnået enighed med amtskommunen om en formulering, som amtsrådet såvel som ejer og sagsrejsere har kunnet godtage, jfr. nedenfor under fredningsbestemmelserne. Der er blevet rejst tvivl om skovens nærmere afgrænsning mod naboejerne. De ældre kort, som udviser skovens afgrænsning, er ikke længere nøjagtige, og da særlig naboejeren mod vest, indehaveren af Søvertorp hovedgård har protesteret mod, at skellet fastlægges i overensstemmelse med hegnslovens hovedregel og bestemmelsen i Danske lov 5-10-20, nemlig til midten af stendiget, antog fredningsnævnet - med amtskommunens indforståelse - en landinspektør

til at tegne nyt kort over området. Landinspektøren opnåede enighed om skellets beliggenhed med ejeren af naboejendommen mod sydøst, øst og syd, men der kunne stadig ikke opnås enighed med ejeren af Søvertorp hovedgård. Særlig af hensyn til mulighederne for tilvejebringelse af forlig eller afgørelse herom, men også enkelte andre spørgsmål, som mere havde detailkarakter, afholdt nævnet nyt offentligt møde med speciel tilvarsling af Søvertorps ejer, der havde advokatbistand under mødet. Enighed om skellets rette beliggenhed kunne ikke opnås, idet parterne havde forskellige opfattelser af de skovhistoriske kilder, som udtaler sig om skel mellem skove og hovedgårde.

Nævnet tilkendegav i forbindelse med mødet den opfattelse, at fredningsnævn/Overfredningsnævn/ ikke er rette forum til afgørelse af skeltvister. Udstykningsloven anviser i kap.V, at der kan foretages en egentlig skelsætningsforretning ved landinspektør. Det resultat, som landinspektøren kommer til, kan prøves ved domstolene. Under alle omstændigheder vil denne fremgangsmåde blive bekostelig og tidsrøvende, og nævnet betragter det som et mere væsentligt udfald af fredningssagen at sikre de smukke skovbryn ud mod de åbne marker eventuelt ved ekspropriation. Omkostningerne herved kan blive mindre end ved en skelsætningsforretning. Efter mødet er nævnet imidlertid gjort bekendt med yderligere materiale vedrørende skoves indhegning og skellets beliggenhed, særlig afdelingsleder K.F.Dalgas' afhandling i Dansk Skovforenings tidsskrift marts 1978 med deri nævnt litteratur og domme. Efter det således antagne må nævnet kunne gå ud fra, at hegn til en skov, der - som her - har været anlagt før skovloven af 1805, i deres helhed er beliggende på skovens grund. Der kan vel være lokale afvigelser, men sådanne

foreligger næppe i nærværende tilfælde. For at afskære enhver tvivl har nævnet valgt at fastslå, at hegnene overalt ligger på skovens grund, således at skellet går langs ydersiden af disse. Opmåling og indtegnning på det kendelsen ledsagende kortblad er sket ved landinspektør.

Uagtet ejeren af matr.nr.3-a Longelse by, Longelse, har tiltrådt landinspektørens forslag til skellets beliggenhed, har nævnet ment det mest rimeligt, at der også tillægges denne ejer erstatning efter tilsvarende retningslinier som ved skellet til Søvertorp, også fordi der bør fastsættes samme retningslinier for denne grundejers vedkommende for skovbrynets pleje.

Bestemmelserne i Hegnslovens § 19 stk.3 og 4 om naboejeres adgang til kapning af grene m.v. skønnes efter erklæring fra naturfondens forstkyndige at være - fyldestgørende til at tjene til bevaring af skovbrynets tilstand, men den kompetence, der ved hegnsløven er tillagt hegnssynet tildels efter indhentet erklæring fra formanden for fredningsnævnet m.fl. bør tillægges det samlede fredningsnævnet, således at dettes afgørelse er endelig, dog med sædvanlig rekurs til Overfredningsnævnet.

Om den erstatning, der tillægges naboejerne henvises til den særskilte erstatningskendelse.

Skovejeren kan opsætte et sædvanligt dyrehegn for at hindre råvildt i at trænge ind i skoven og beskadige opvækst.

Fredningsbestemmelser.

A. Som følge af det anførte fredes skoven Longelse Bondegårdsskov på matr.nr.3-b Longelse by, Longelse afgrænset ved de hidtidige hegns ydre linie som vist på det kendelsen vedføjede kort, på følgende nærmere vilkår:

- 1) Arealet må ikke bebygges under nogen form, herunder med jagttårne, skure eller lignende, ligesom der ikke må opstilles campingvogne eller telte.

- 2) Master må ikke opstilles, og der må ikke føres luftledninger, være sig stærkstrøms- eller telefonledninger hen over arealet. Det skal dog være tilladt at opstille en stolpe med ordensforskrifter ved indgangen.
- 3) Arealet må ikke benyttes til pelsdyr- eller fjerkræfarme, kreaturgræsning, udsætning af fasaner, ænder eller andet vildt, naturligt forekommende vildt må ikke fodres, og det er i det hele taget ikke tilladt at drive nogen form for erhvervsaktivitet eller fredsforstyrrende adfærd inden for arealet.
- 4) Arealet må ikke yderligere afvandes, jordbehandles, tilsås eller opdyrkes, men fredningskendelsen skal dog ikke være til hinder for indvinding af drikkevand i området, og oprensning af de eksisterende grøfter gennem skoven skal i det omfang, sådan oprensning er påkrævet af hensyn til afledning af vand fra omliggende marker, kun kunne ske med fredningsmyndighedernes godkendelse.
- 5) Enhver form for fældning, hugst, beskæring af træ- og plantevækst er ikke tilladt og udgåede og væltede træer m.v. må ikke fjernes, hvilket også er gældende for skovbrynene. Det er dog tilladt at fælde, fjerne og stødbehandle træer og opvækst af ær (ahorn) og poppel, ligesom ejerne af de omgivende marker er beføjet til at fjerne vindfælder, som er faldet ud over markerne eller som truer med at vælte ud over disse til fare for personer, som lovligt færdes dér, eller er til ulempe for markarbejdet.
- 6) Det er ikke tilladt at foretage nogen form for terrænændringer, herunder jordbehandling eller udnyttelse af forekomster i jorden. Affald af enhver art, jordfyld og lignende må ikke henlægges inden for arealet og bilvrag eller lignende må ikke henstilles. Nye veje eller stier må ikke anlægges.
- 7) Gødskning eller brug af ukrudts- eller insektbekæmpelsesmidler må ikke finde sted.
- 8) De bestående stendiger og hegn må ikke fjernes, og nye hegn må ikke etableres. De bestående stendiger

kan vedligeholdes efter nærmere af fredningsnævnet godkendte retningslinier.

Der kan opsættes et traditionelt let dyrehegn langs skovens hegn eller til indhegning af en del af skoven. Der skal etableres gennemgange for publikum på passende steder.

- 9) Enhver form for jagt eller ægsamling, indfangning af sommerfugle og insekter er ikke tilladt. Opgravning af planter og plukning af blomster er ikke tilladt, med mindre fredningsmyndighederne måtte meddele tilladelse hertil i videnskabeligt øjemed.

B. Der etableres adgang til skoven for offentligheden af den på kortet viste markvej mellem skoven og Spodsbjergvej over matr.nr.3-a Longelse by, Longelse. Færdsel kan kun ske til rods, og det skal være skovens ejer tilladt efter nærmere aftale med ejeren af matr.nr. 3-a at anbringe en spærring, som hindrer kørende færdsel. Fredningskendelsen gør ingen ændring i den bestående aftale mellem skovejeren og ejeren af matr.nr.3-a om adgang for skovejeren til transport af kævler ad denne vej - hvilket fremtidigt kun vil blive aktuelt for kævler af poppel og ær.

Om erstatning henvises til den vedføjede særskilte erstatningskendelse.

Nævnets kendelse kan inden 4 uger indbringes for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm af lodsejerne og af de myndigheder og institutioner, der ifølge naturfredningsloven er tillagt ankebeføjelse.

Jul. Paulsen.   Hans Larsen.   Povl Erik Hansen.

Erstatningsafgørelse.

Som anført i selve fredningskendelsen vil der være at tillægge de omgivende lodsejere erstatning for de særlige ulemper, som forvoldes ved indskrænkningerne i dispositioner over skovbrynet, i det omfang det hænger ud over de tilstødende jorder. Således som indskrænkningerne er formuleret, er ulemperne imidlertid af overordentlig beskeden karakter. Erstatningen skønnes passende at kunne udgøre 4,00 kr. pr. løbende meter skovbryn.

Erstatningen for udlæg af privat fællesvej til offentlig adgang til fods vil efter sædvanlig takst være at sætte til 8,00 kr. pr. løbende m.

Herefter udbetales til
ejerne af Søvertorp for så vidt angår grænserne til
matr.nr.3 Søvertorp Hovedgård, Longelse, og matr.
nr. 2-a Søvertorp Hovedgård, Skrøbelev, Marianne
Mortensen og Ingrid Svenningsen, ca. 430 m á 4,- kr. = 1.720,00 kr.

ejeren af matr.nr.3-a Nørre Longelse by, Longelse,
Carl Bremholm Rasmussen,

skovbrynserstatning ca. 685 m á 4,- kr. = 2.740,00 kr.

erstatning for stiadgang 450 m á 8 kr. = 3.600,00 kr.

eller i alt

Den samlede erstatning udgør herefter 8.060,00 kr.

Erstatningen udredes med 3/4 af statskassen og 1/4 af Fyns
amtskommune.

Beløbene skønnes ikke at medføre nogen forringelse af
panthavernes sikkerhed og vil derfor kunne udbetales direkte
til ejerne.

På grund af erstatningsbeløbenes størrelse vil sagen ikke
af fredningsnævnet automatisk blive forelagt for Overfrednings-
nævnet, men enhver af lodsejerne, og iøvrigt de efter natur-

fredningslovens § 58 stk. 1 klageberettigede vil inden 4 uger fra dato kunne påklage erstatningsafgørelsen særskilt til Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af lodsejerne og af de myndigheder og institutioner, der ifølge naturfredningsloven er tillagt ankebeføjelse.

Jul.Paulsen.

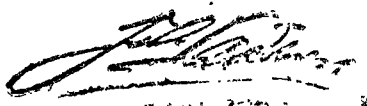
Hans Larsen.

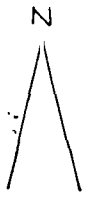
Poul Erik Hansen.

Udskriftens rigtighed bekræftes:

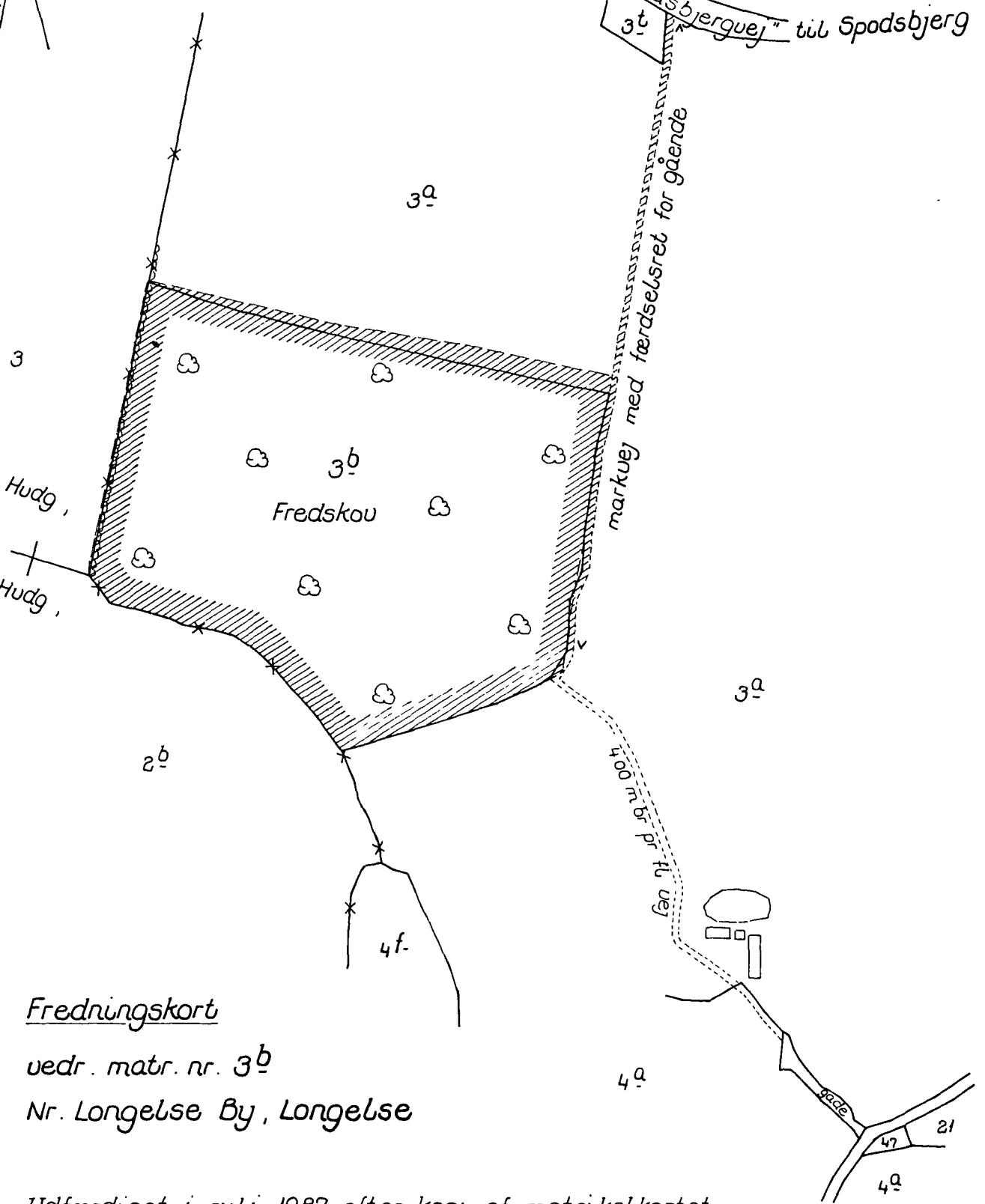
Fredningsnævnet for Fyns amts sydlige
fredningskreds

den *13. august* 1987.

fra Udskøbling "Spodsbjergvej" til Spodsbjerg

vertorp Hudg, Longelse
vertorp Hudg, Longelse

Fredningskort

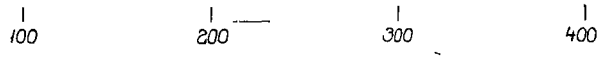
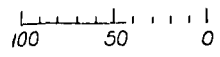
vedr. matr. nr. 3^b

Nr. Longelse By, Longelse

Udfærdiget i juli 1987 efter kopi af matrikelkortet.

- Signaturforklaring:
- x — x — ejerlausgrænse
  - //// //// fredningsgrænse
  - matrikelstel
  - ~~~~~ stendige

1:4000

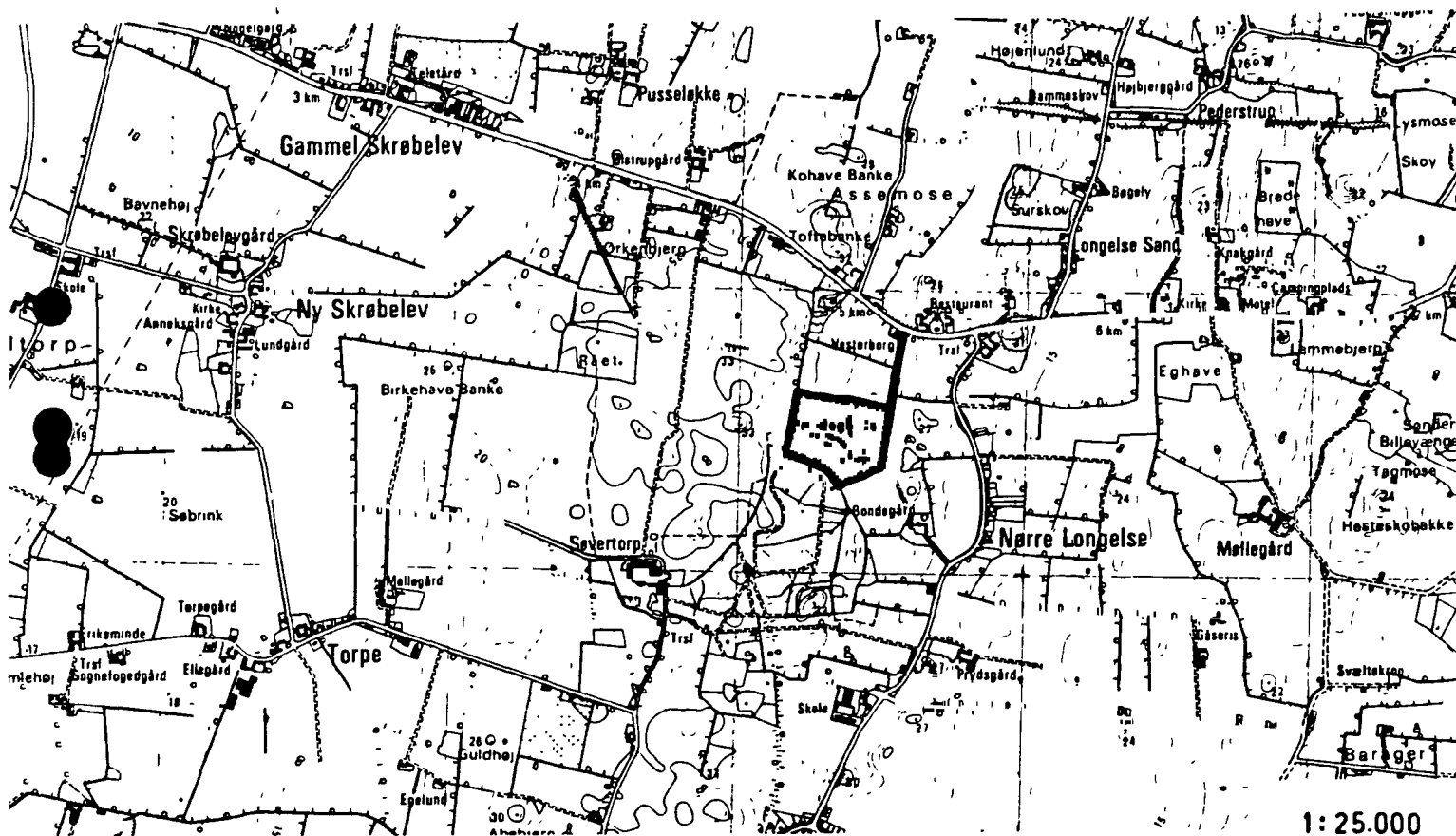
Ved en fredningsnøynsafgørelse af 1972
er fredningen af 7/8 1940 ophævet -
jfr. kendelse af 13/8 1987, side 1 - forudsætninger.

Lokalitet: Del af Longelse Bondegårdsskov

Kommune: Rudkøbing

Sogn : Longelse

Reg. nr.: 475-02-01

Ejer : Fond

Areal : 8,6 ha

Fredet : OFN 31/10-1988

Formål : Bevaring af skov som urskov fri for hugstmæssige indgreb.

Indhold : Forbud mod bebyggelse, camping, enhver form for erhvervsmæssig udnyttelse af arealet, afvanding, opdyrkning, gødsugning og brug af pesticider, fældning, beskæring samt fjernelse af udgæede og væltede træer, terrænændringer, henlæggelse af affald, anlæg af nye veje, stier og hegn, jagt, ægsamling, indsamling af sommerfugle og insekter, opgravning eller plukning af blomster. Bestående stendiger og hegn må ikke fjernes, men skal vedligeholdes. Offentligheden har adgang til fods ad den viste markvej.

FREDNINGSNÆVNET >

KORT 1311 N^IØ

REG. NR. 763

U D S K R I F T

af

Forhandlingsprotokollen for Fredningsnævnet for
Svendborg Amtsrads-kreds.

Aar 1940 den 7. August Kl. 12 $\frac{1}{2}$ holdt Fredningsnævnet for
Svendborg Amtsrads-kreds Møde paa Ejendommen Matr. Nr. 3a m. fl.
Nr. Longelse By, Longelse Sogn, kaldet Longelse Bondegaard.

Nævnets Medlemmer Formanden, Dommer O. Waage Jensen, Greve
Chr. Ahlefeldt-Laurvig-Lehn og Proprietær K. Kromphardt var til
Stede.

Endvidere var efter Nævnets Anmodning Statens Tilsynsførende med
de private Skove i Svendborg Amt mødt.

Antruffet blev Ejeren af ovennevnte Ejendom Gaardejer Hans
Michael Hansen.

Mødt var endvidere Sogneradsformanden for Longelse.

Der foretoges:

Nr. 6/1940.   Behandling af Spørgsmaalet om Fredning af
Skoven paa de til fornævnte Ejendom hørende
Matr. Nr. 3b, 4f, 49b Nr. Longelse By, Longelse
Sogn, tilhørende Gaardejer Hans Michael
Hansen.

Der fremlagdes:

. . . . .

Nævnet besigtigede derefter den paagældende Skov, der be-
fandtes at være en typisk Repræsentant for en godt plejet
Gerdselsskov, der derved er blevet til en smuk Højskov med
mange kønne typiske Eksemplarer, særlig af Eg, Bøg og Ask.

Ejeren bemærkede, at han ønskede, at Skoven skulde bevares i Fremtiden med samme Karakter, som den nu har, han ønsker, at Hugninger i Skoven skal ske under absolut Hensyntagen hertil, og at Udvisningen skal foretages af den, Fredningsnævnet udpeger hertil, og saaledes at Ejeren kan, hvis han er utilfreds hermed, faa Spørgsmaalet afgjort af Fredningsnævnet.

Han erklærede intet at ønske i Erstatning.

Sogneraadsmedlem H.P.Petersen af Longelse erklærede, at han maatte kræve, at der toges Hensyn til Kommunens Ønske om Brændselsforsyning.

Nævnet besluttede herefter at frede Skoven i Overensstemmelse med Ejerens Ønske, idet det bemærkedes, at der ikke kunde tages særligt Hensyn til Kommunens Ønske om Brændelevering.

Nævnet bestemte, at Udvisning skal foretages af Statens Tilsynsførende med de private Skove i Svendborg Amt.

H. M. Hansen

Mødet Sluttet.

Sagen sluttet.

O.Waage Jensen

Ahlefeldt-Laurvig-Lehn

K.Kromphardt.

. . . . .

U D S K R I F T

a f

Protokol for fredningsnævnet for Svendborg Amtsrådskreds.

År 1951, den 6. april holdt nævnet møde på Langeland (matr. nr. 3 fg skiften ejerlav, Hou sogn) i anledning af sagen.

6/1940

Inspektion af den fredede skov
Longelse bondeskov.

Formanden dommer H. Keiser-Nielsen, det amtsvalgte medlem Gdr. Keilgaard var mødt.

Det sognevalgte medlem hmd. Hans Hansen, Spodsbjerg, var mødt.

Endvidere var mødt ejeren, proprietær fru L. Hansen og skovrider Abell.

De mødte beså den fredede skov, der forevistes af skovrider Abell.

Skovrider Abell bemærkede, at han hidtil har foretaget udvisning af træer i skoven i overensstemmelse med nævnets beslutning af 7/8 1940.

Ejeren proprietær fru Hansen erklærede, at hun henholdt sig til hvad skovrider Abell erklærer angående skovens drift.

Efter forhandling med skovrider Abell bestemte nævnet i overensstemmelse med den den 7/8 1940 truffne beslutning, at skovens drift fremtidig skal foregå således, at fornyelse iværksættes på de dele af skoven der viser særlige svaghedstegn, hvilket er de fugtigste dele særlig i nord og foryngelse skal ske med de i skoven naturligt forekommende træarter. Denne fornyelse skal efter nævnets

skøn ske ved afhugning af passende arealer efter den forstlige sagkunds kabs skøn, og hvis det skønnes fornødent ved kunstig plantning på ejerens regning. Nævnet mener dog, at de karakteristiske store træer specielt aske og havstoltzer, der er i farezonen bevares så længe som muligt, og at den hidtidige spredte udtynding kun må fortsættes hvor det findes strængt nødvendigt efter den tilsynsførende skovriders skøn.

Nævnet gav sit samtykke til at den tilsynsførende skovrider på nævnets regning tilkalder dr. agro. Syrak Larsen, København, og skovrider Sabroe, Horsens, til nu at afgive en sagkyndig adtalelse om foryngelses fremgangsmåder og råd for tilvejebringelse af egnet plantemateriale af skovens egne individer, hvorimod alt direkte arbejde betales af ejeren.

Fru Hansen erklærede, at hun var indforstået med nævnets beslutning og med at hun betaler arbejde og planter ved foryngelsen af skoven.

Hans A. Hansen

L. Hansen

J. Abell

A. Keilgaard

Keiser-Nielsen

-----

af

Undskriftens rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet for Svendborg amtsråds kreds,
Nyborg, den 17. februar 1953.

i formandens fraværelse,
som suppleant for denne:

J. Hvass

J. Hvass

Assemose

REG. NR. 763

Sønderstrup

Sønderstrup Kærsgaard

Norre Søngelse.

Søngelse Sogn, Søngelands Søndre Herred
Arendborg Amt

Ordnell 1793 af Hylstrup, print af Nordens, udgivet
indlagt 20 af Kbh og 1799 af Hønsbo.
Rigtig Kopi C. Thomsen

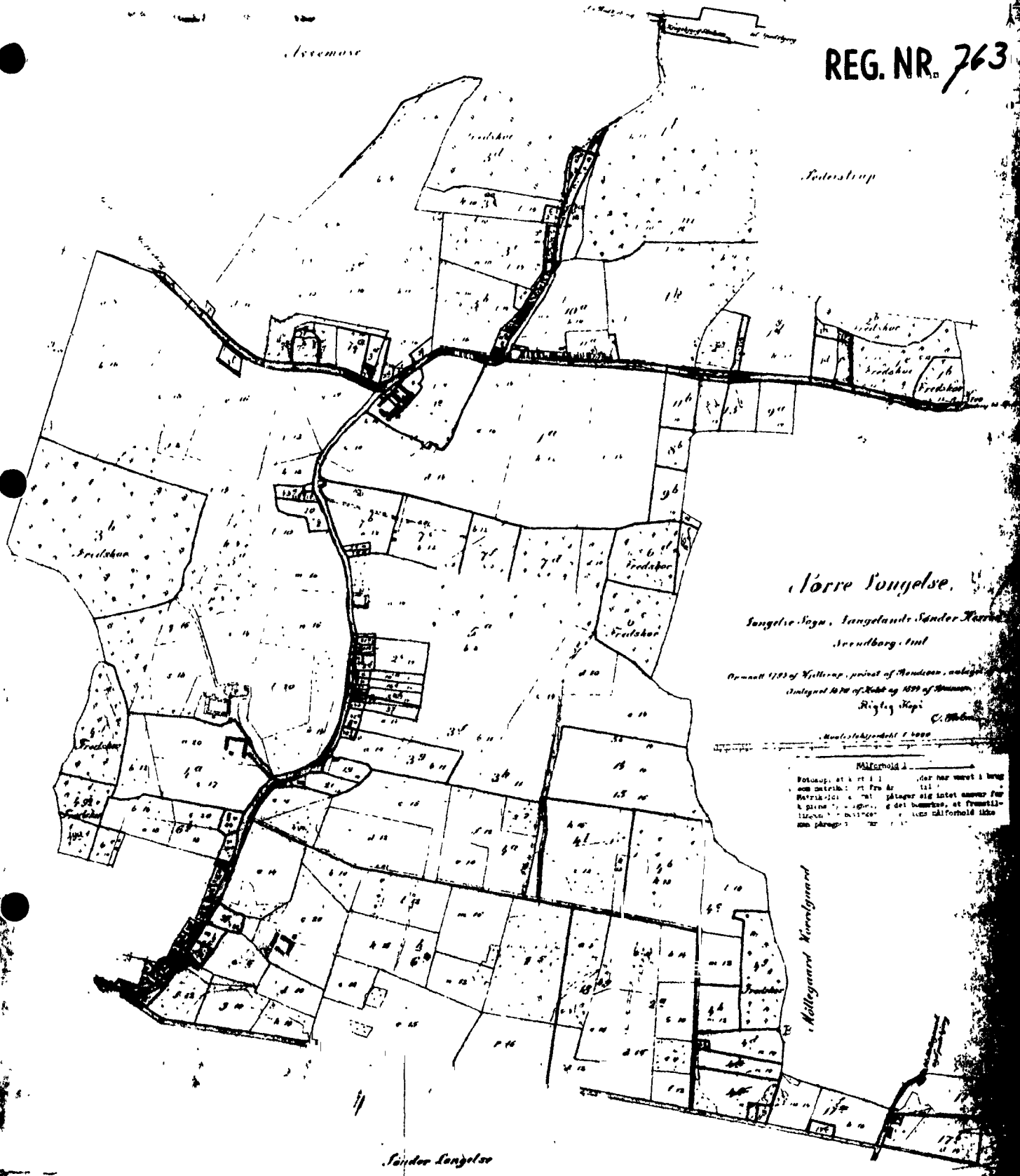
Matrikelarbejde 1800

Måleforhold 1 : 10000

Votusup, at k r t l l der har været i brug
som matrikel: at Fra år 1811
Matrikel: at l l påtager sig intet ansvar for
h påren 1811 og 1812, og det bemærkes, at fremtillid
Ligeledes bemærkes, at alle måleforhold ikke
saa påreges: at 1811

Møllegaard Kærsgaard

Sønder Søngelse

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 00763.00

Dispensationer i perioden: 14-02-1992 - 26-03-2003

FREDNINGSNÆVNET

FOR

FYNS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Toftevej 31, 5610 Assens

Tlf. 64 71 10 20 Telefax 64 71 55 20

Dato: 14. februar 1992

Journal nr.: 1/1992

H. Staun
Ravnebjergvej 2
5953 Tranekær

Ved skrivelse af 31. december 1991 har De ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til at foretage en "let oprensning" af den nord-sydgående grøft i skoven på ejendommen Longelse Bondegård. Baggrunden for ansøgningen er, at der er kommet ny ejer af landbrugsjorden nord, øst og syd for skoven, og denne ønsker at fremme afvandingen især på den vandlidende mark nord for skoven bedst muligt.

Fredningsnævnet har senest den 27. februar 1989 meddelt tilladelse til en oprensning af grøften. De har i skrivelsen anført, at der siden er faldet en del løv og grene ned i grøften.

Ejendommen er fredet ved deklaration af 13. august 1987, hvoraf det bl.a. fremgår, at oprensning af skovens grøfter kun må ske med fredningsmyndighedernes tilladelse og i det omfang, det er påkrævet af hensyn til de omliggende markers dræning.

Fredningsnævnet meddeler herved tilladelse til at foretage en "let oprensning" af grøften, jfr. naturfredningslovens § 34.

Fredningsnævnet finder det ikke på det foreliggende grundlag nødvendigt at afholde møde i sagen.

Nævnet har underrettet den stedlige kommunalbestyrelse, Fyns amts landskabsafdeling m. fl., der inden 4 uger kan indbringe nævnets afgørelse for Overfredningsnævnet om foranstående.

REG. NR. ~~800.00~~
763.00

FREDNINGSNÆVNET
FOR FYNS AMT
Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20

Assens, d. 02.11.94

Sag nr. F. 36/1994

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
11. 11. 94

Hermed fremsendes genpart af nævnets skrivelse af dags dato til:

H. Staun,
Slotsgade 12, 5953 Tranekær.

Nævnets afgørelse kan indbringes for Naturklagenævnet, Vermundsgade 38 B, 2100 København Ø, inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse.

P.N.V.

Inge Lokeshøj
overass.

- ✓
1. Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
  2. Fyns Amt, Miljø- og Arealafdelingen, Ørbækvej 100, 5220 Odense SØ.
  3. Kommunalbestyrelsen i Rudkøbing
  4. Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K.
  5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, Claus aage Dal-skov, Slotsgade 19, 5953 Tranekær.
  6. Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling for Fyns Amt, v/ Flemming Byskov, Bystævnevej 1A, 5750 Ringe.

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1211/7-0046

Akt. nr. 1

BH.

**FREDNINGSNÆVNET
FOR
FYNS AMT**

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

Dato: 02.11.94.

Journal nr.: frs. 36/94.

H. Staun
Slotsgade 12
5953 Tranekær

Ved skrivelse af 9. juni 1994 har De på vegne Ulrik Bremholm ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til at foretage en let oprensning af grøften visse steder på ejendommen matr. nr. 3-a, Longelse by, Longelse.

Fredningsnævnet har tidligere den 14. februar 1992 meddelt tilladelse til en sådan lettere oprensning.

Baggrunden for ansøgningen er, at oprensningen er nødvendig, idet grøften leder drænvand fra Ulrik Bremholms marker igennem skoven mod syd.

Ejendommen er omfattet af overfredningsnævnets kendelse af 31. oktober 1988 om fredning af Longelse Bondegårds skov. I kendelsens § 5 fremgår det bl.a., at eksisterende grøfter gennem skoven med Fredningsnævnets godkendelse må oprenses i det omfang, sådan oprensning er påkrævet af hensyn til afledning af vand fra omliggende marker.

Fredningsnævnet har indhentet en udtalelse fra Rudkøbing Kommune, der i skrivelse af 10. august 1994 bl.a. har udtalt:

".....

Teknisk forvaltning har efterset grøften og konstateret, at en oprensning er påkrævet. Forvaltningen fore-

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes før ovennævnte klagefrist er udløbet og bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

S. Raunholt,
næstformand

/it

FREDNINGSNÆVNET

FOR

FYNS AMT

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

Dato: 17. maj 2002

Journal nr.: Frs. 14/2002

Deres j. nr.: 8-70-51-8-475-3-2002

Fyns Amt
Miljø- og Arealafdelingen
Ørbækvej 100
5220 Odense SØ

Ved skrivelse af 27. marts 2002 har Fyns Amt forelagt en ansøgning fra skovrider Henrik Staun om tilladelse til at oprense en grøft i Longelse Bondegårdsskov.

Det fremgår af amtets skrivelse, at amtet har gennemgået grøftens forløb med Staun, og at man kunne konstatere, at der var en enkelt rodkage fra et stormfældet træ, som var skyld i en mindre opstuvning i grøften. Ellers var der kun tale om mindre gren- og bladansamlinger, som også kan være årsag til en mindre afstrømning i grøften.

I henhold til Overfredningsnævnets kendelse af 31. oktober 1988 § 5, sidste afsnit, kan fredningsnævnet godkende oprensning af grøft i det omfang, sådan oprensning er påkrævet af hensyn til afledning af vand fra omliggende marker.

Fyns Amt har anbefalet, at nævnet godkender en manuel oprensning af blade og grene i grøften samt tilladelse til fjernelse af rodkagen, som ligger delvist i grøften.

Fredningsnævnet skal udtale:

Fredningsnævnet meddeler herved tilladelse til manuel oprensning af blade og grene i grøften samt fjernelse af rodkage.

Fredningsnævnets afgørelse, der er enstemmig, er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

S. Raunholt

**FREDNINGSNÆVNET
FOR
FYNS AMT**

Toftevej 31, 5610 Assens
Tlf. 64 71 10 20 - Telefax 64 71 55 20

Dato: 26. marts 2003
Journal nr.: Frs. 60/2002
Deres j.nr.: 8-70-51-8-475-3-2002

Fyns Amt
Miljø- og Arealafdelingen
Ørbækvej 100
5220 Odense SØ

Fyns Amt har ved skrivelse af 2. december 2002 forelagt fredningsnævnet en sag om tilladelse til oprensning af blade og grene i grøften gennem Longelse Bondegårdsskov. Ejeren af marken, som ligger umiddelbart opstrøms skoven, har klaget til Rudkøbing kommune over, at han finder, at den i øjeblikket værende oprensning ikke er tilstrækkelig, hvilket bevirker, at en stor del af hans mark står under vand en stor del af året.

Grøften går gennem Longelse Bondegårdsskov, der er fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse af 31. oktober 1988. Efter § 1 i fredningen er formålet at sikre opretholdelse af skovens naturhistoriske og naturvidenskabelige værdier samt at regulere offentlighedens adgang til skoven.

Efter § 2 skal skoven bevares som naturskov uden indgreb af nogen art, hvis ikke andet er bestemt nedenfor.

I § 5, 2. afsnit, fremgår det, at arealet ikke må yderligere afvandes.

Efter § 5, 4. afsnit, må eksisterende grøfter gennem skoven med fredningsnævnets godkendelse oprenses i det omfang, en sådan oprensning er påkrævet af hensyn til afledning af vand fra omliggende marker.

Fredningsnævnet har afholdt møde og besigtigelse i sagen.

Naturfonden oplyste og demonstrerede under mødet, at der er ca. 30 cm ned til fast bund.

Naturfonden oplyste, at en oprensning kan foregå som tidligere ved hjælp af en gravemaskine. Man kan også overveje rørlægning, hvilket vil koste ca. 60.000 kr., og endelig eventuelt overveje erhvervelse af naboejendommen.

Naturfonden fremhævede, at videnskabsmændene er meget optaget af netop denne skov.

Fyns Amt udtalte, at selve grøften ikke har nogen større, drænende betydning for skoven. Der er få ulemper ved at foretage opgravning som tidligere sket i 1992 ned til fast bund. Amtet udtalte sig stærkt imod en rørlægning, fordi det vil bevirke, at det liv der er langs vandløbet, vil blive ændret.

Danmarks Naturfredningsforening udtalte, at man anbefaler en langsigtet løsning, eventuelt ved køb af nabojord eller rørlægning.

Kommunen havde ingen indvendinger mod det ansøgte.

Fredningsnævnet skal udtale:

Fredningsnævnet meddeler herved tilladelse til oprensning af grøften gennem Longelse Bondegårdsskov ned til fast bund. En sådan rensning kan gentages, når der på ny er tilført ca. 20 cm slam oven på fast bund.

Fredningsnævnets afgørelse, der er enstemmig, er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

L. Rynhave

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 00763.00

Dispensationer i perioden: 19-09-2007

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Odense, den 19. september 2007
Journal nr.: Frs. 21/2007

Skovrider H. Staun
Slotsgade 12
5953 Tranekær

Longelse Bondegårdsskov

Ved brev af 17. maj 2007 har De ansøgt om tilladelse til at udsave ca. 1,5 meter lange stykker af de væltede træer ind over en sti samt med kratrydder at rydde brombærkrat ved etablerede stier. I ansøgningen hedder det:

" .....

Fredet skov Longelse Bondegårdsskov, matr. nr. 3h Longelse by, Longelse.

Som tilsynsførende med den Danmarks Naturfond tilhørende Longelse Bondegårdsskov ansøger jeg om tilladelse til at rydde væltede, døde træer på den af publikum meget besøgte sti rundt i skoven.

Nok er der ingen egentlige køre- eller vejspor, fordi der aldrig køres med traktorer eller lignende i skoven, men skovgæsterne, der faktisk søger den interessante skov i ganske stort omfang, har ved deres rundtur skabt et stisystem, der bekvemt fører dem rundt i den ellers ret utilgængelige skov. Stiforløbet er bl.a. påvirket af, at jeg har lagt to broer med egeplanker over den dybe grøft, der leder det omliggende landbrugs drænvand gennem skoven. Uden disse to broer var passage af den dybe grøft næsten umulig og skovturen meget vanskelig.

Elmesygen har forårsaget næsten samtlige elmes død i skoven. I stormene i afvigte vinter er mange af disse udgåede, tørre elme væltet hulter til bulter, også ned over de etablerede stier til stort besvær for den "almindelige skovgæst". Det er især i skovens nordlige del, der er passagevanskeligheder.

..... "

Skoven er fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse af 31. oktober 1988, hvori det hedder, at fredningen har til formål at bevare skoven som naturskov uden forstmæssig pleje samt at sikre en opretholdelse af skovens naturhistoriske og naturvidenskabelige værdier. Fredningen har herudover til formål at regulere almenhedens adgang til skoven.

I § 2 hedder det, at skoven skal bevares som naturskov uden indgreb af nogen art, hvis ikke andet er bestemt nedenfor.

I § 5 hedder det, at skoven skal bevares som naturskov uden indgreb af nogen art. Døde træer, grene og stubbe må ikke fjernes. Buske og urter må ikke opgraves, plukkes eller fjernes på anden måde.

SNS-121.00345

I § 6 hedder det: "Det følger af § 2, at der ikke må anlægges nye veje eller stier i fredningsområdet. Eksisterende veje, skovspor og stier kan dog bevares af hensyn til udkørsel og udslæbning af træ.."

Endelig er det bestemt, at en dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-7 kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål.

Skov- og Naturstyrelsen, Fyns Statsskovdistrikt, har den 20. juni 2007 udtalt følgende:

" .....

Det ansøgte forekommer rimeligt. Har ikke mulighed for at vurdere det ansøgte i forhold til fredningskendelsen. Hvis ikke det modstrider hermed, så er det ansøgte hvad der er "normalt" for skovlovsaftaler om urørt skov.

" .....

Danmarks Naturfredningsforening, Langeland afdelingen, har den 22. juni 2007 udtalt følgende:

" .....

Vi har foretaget en besigtigelse af Longelse Bondegårdsskov sammen med skovrider H. Staun d. 19. ds. og er i lokalkomiteen enige om, at det vil være hensigtsmæssigt at foretage en nænsom rydning af den "natursti", der snor sig gennem skoven.

Vi mener, at en sådan rydning er i overensstemmelse med fredningen, idet den opfylder kravet om adgang til skoven, og i øvrigt på fin vis leder besøgende rundt i skoven.

Vi har derfor ingen indvendinger imod, at rydningen foretages under skovrider H. Stauns vejledning, idet det bortsavede træ forbliver i skoven.

..... "

Svendborg kommune har i breve af henholdsvis 4. juli og 4. september 2007 udtalt følgende:

" .....

Longelse Bondegårdsskov er et enestående eksempel på en naturskov, og stisystemet er afgørende for publikums adgang til skoven. Svendborg Kommune har fuld tillid til Skovrider Henrik Stauns evner og intentioner som naturplejer og vil derfor anbefale, at Fredningsnævnet giver ham tilladelse til ovennævnte rydningsopgaver i Longelse Bondegårdsskov.

.....

Ifølge Overfredningsnævnets afgørelse af den 31. oktober 1988 (Fyns Amts sag nr. 2717/87) er fredningens formål at:

- bevare skoven som naturskov uden forstmæssig pleje,
- sikre skovens naturhistoriske og naturvidenskabelige værdier,
- regulere almenhedens adgang til skoven.

Ifølge fredningskendelsens § 6 om veje og stier må eksisterende veje, skovspor og stier opretholdes af hensyn til udkørsel og udslæbning af træ.

Ovenstående taget i betragtning bekræfter Svendborg Kommunes udtalelse i brev af den 4. juli 2007, hvor kommunen anbefaler Fredningsnævnet for Fyn at give ansøger

Henrik Staun tilladelse til at foretage rydningsopgaver i Longelse Bondegårdsskov, som beskrevet i ansøgningen af den 21. maj 2007.

Det bør desuden bemærkes, at offentlighedens ret til færdsel og ophold i skoven ifølge fredningskendelsen reguleres efter naturfredningslovens § 55, stk. 1. Denne lov er efterfølgende blevet erstattet af adgangslovens BEK 251 af 29/3-2005, og ifølge denne lovs § 8, stk. 1, har offentligheden ret til i offentligt ejede skove at færdes til fods såvel på skovenes veje og stier som uden for disse.

..... "

Friluftsrådet har under besigtigelsen udtalt sig imod det ansøgte, idet det anførtes, at Longelse Bondegårdsskov er en af de få skove, hvor der igennem årevis ikke har været skovmæssig drift. Det vil påvirke naturoplevelsen, såfremt det ansøgte tillades.

Fredningsnævnets udtaler:

Fredningsnævnet lægger på baggrund af skovrider H. Stauns oplysninger til grund, at stien var etableret forud for fredningskendelsen, og at stien fortsat anvendes, når fældede ahorn og poppeltræer slæbes ud af skoven. Når dette lægges til grund, og da de udskårne stammer ikke fjernes fra skoven, finder fredningsnævnet ikke, at det ansøgte er i strid med fredningen. Fredningsnævnet tillader derfor det ansøgte.

Fredningsnævnets afgørelse, der er enstemmig, er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før ovennævnte frist er udløbet.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt.

Jørgen Petersen